

УДК 351, 352/354

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10\(40\)-215-225](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10(40)-215-225)

Нинюк Інна Іванівна кандидат наук з державного управління, доцент, кафедра політології та публічного управління, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, 43025, <https://orcid.org/0000-0001-6544-2393>

Нинюк Марія Антонівна кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри політології та публічного управління, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, 43025, <https://orcid.org/0009-0001-5082-533X>

Сулим Борис Володимирович кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатичної служби, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, <https://orcid.org/0000-0002-5167-6225>

ЕТИКА ТА КОРУПЦІЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ СТРАТЕГІЇ БОРОТЬБИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ

Анотація. Проблема етики та корупції в публічному управлінні в сучасному світі стала критичною, оскільки ці явища серйозно впливають на ефективність та легітимність управління державними ресурсами та послугами. Поступово наростаюча корупція порушує принципи справедливості, а відсутність етичних стандартів може підірвати довіру громадян до владних структур. Метою даного дослідження є аналіз сучасних стратегій боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в публічному управлінні та розробка рекомендацій для практичного впровадження ефективних заходів у цій сфері. Об'єктом дослідження є публічне управління, а предметом дослідження є етика, корупція, стратегії боротьби та прозорість у цій сфері. Дослідження базується на аналізі наукової літератури, включаючи вітчизняні та зарубіжні джерела, а також на використанні кейс-стаді. У дослідженні було виконано наступні завдання. Проаналізовано сучасні підходи до визначення та розуміння етичних норм у публічному управлінні та їх роль у забезпеченні ефективності управління. Вивчено типи корупції в публічному управлінні та їх вплив на суспільство та економіку. Представлено аналіз сучасних стратегій та інструментів боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в управлінні державними ресурсами. Розроблено рекомендації для практичного впровад-

ження результатів дослідження в сфері публічного управління з метою зменшення корупції та підвищення рівня прозорості. Висновки дослідження свідчать про необхідність зміни підходів до етичних стандартів у публічному управлінні та активного впровадження стратегій боротьби з корупцією та забезпечення прозорості. Рекомендується підтримка громадянського суспільства, підвищення освіти та свідомості громадян щодо важливості цих питань, а також посилення законодавчої бази та інституційних механізмів контролю та запобігання корупції в публічному управлінні.

Ключові слова: публічне управління, корупція, протидія корупції, етика публічного управління.

Ninyuk Inna Ivanivna PhD in Public Administration, associate professor, associate professor of Department of Political Science and Public Administration, Lesya Ukrainka Volyn National University, Voli Ave., 13, Lutsk, 43025, <https://orcid.org/0000-0001-6544-2393>

Ninyuk Mariya Antonivna PhD of Sciences in Public Administration, Associate Professor, associate professor of Department of Political Science and Public Administration, Lesya Ukrainka Volyn National University, Voli Ave., 13, Lutsk, 43025, <https://orcid.org/0009-0001-5082-533X>

Sulym Borys Volodymyrovych Ph.D., Associate Professor of the Department of international relations, Associate Professor Department of international relations and diplomacy, Ivan Franko National University of Lviv, Univesity St., 1, Lviv, 79000, <https://orcid.org/0000-0002-5167-6225>

ETHICS AND CORRUPTION IN PUBLIC ADMINISTRATION FIGHTING STRATEGIES AND ENSURING TRANSPARENCY

Abstract. The problem of ethics and corruption in public administration in the modern world has become critical, as these phenomena seriously affect the efficiency and legitimacy of the management of public resources and services. Gradually increasing corruption violates the principles of justice, and the lack of ethical standards can undermine citizens' trust in government structures. The purpose of this study is to analyze modern strategies for combating corruption and ensuring transparency in public administration and developing recommendations for the practical implementation of effective measures in this area. The object of research is public administration, and the subject of research is ethics, corruption, fight strategies and transparency in this area. The research is based on the analysis of scientific literature, including domestic and foreign sources, as well as on the use of

case studies. The following tasks were performed in the study. Modern approaches to the definition and understanding of ethical norms in public administration and their role in ensuring the effectiveness of administration are analyzed. Types of corruption in public administration and their impact on society and economy are studied. An analysis of modern strategies and tools for combating corruption and ensuring transparency in the management of state resources is presented. Recommendations have been developed for the practical implementation of the research results in the field of public administration in order to reduce corruption and increase the level of transparency. The findings of the study indicate the need to change approaches to ethical standards in public administration and active implementation of anti-corruption strategies and transparency. It is recommended to support civil society, increase education and awareness of citizens regarding the importance of these issues, as well as strengthening the legal framework and institutional mechanisms for control and prevention of corruption in public administration.

Keywords: public administration, corruption, anti-corruption, ethics of public administration.

Постановка проблеми. В сучасному світі етика та корупція в публічному управлінні стали насущними проблемами, які викликають серйозні турбулентності та сумніви у суспільстві. Невід'ємною частиною кожної держави є публічні інституції, в яких формується та реалізується влада, а також приймаються рішення, що впливають на життя кожного громадянина. Однак на шляху до справедливого та ефективного управління виникають етичні конфлікти та проблеми, а також нерідко зустрічаємо корупцію, яка підточує основи демократії та порушує засади справедливості. Сучасний світ стикається зі складнішими економічними, соціальними та екологічними проблемами, які потребують ефективного публічного управління та відповідальних рішень. Проте, етичний вимір діяльності владних структур стає важливішим зараз, ніж коли-небудь раніше. Впровадження нових технологій у публічне управління породжує нові моральні дилеми, зокрема щодо захисту особистої інформації, кібербезпеки та використання алгоритмів у прийнятті рішень. Корупція стала глобальною проблемою, яка перетинає національні кордони. Це вимагає спільних зусиль і міжнародних стратегій для боротьби з корупцією та забезпечення прозорості. Враховуючи сучасні тренди та тенденції, можна сформулювати кілька гіпотез:

1. Ефективне управління можливе лише за умови дотримання етичних норм. Публічні інституції, які дотримуються високих стандартів етики, можуть більш ефективно вирішувати сучасні складні проблеми.

2. Корупція стає більш складною і небезпечною через цифрову трансформацію. Необхідно розробляти нові стратегії боротьби з цифровою корупцією та забезпечувати відповідну кібербезпеку.

3. Міжнародна співпраця є ключовою для успішної боротьби з корупцією. Спільні міжнародні ініціативи та обмін досвідом можуть підсилити боротьбу з корупцією та збільшити прозорість управління.

З урахуванням цих факторів, наше дослідження спрямоване на розкриття зв'язків між етикою, корупцією та стратегіями їх подолання в публічному управлінні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті аналізуються публікації авторів, присвячені проблемам боротьби з корупцією, зокрема, Мошинін, А. визначив стан та напрямки протидії корупційним діям на національному рівні [1], Шпак Ю. В. аналізував корупцію в публічному управлінні як перепону переходу суспільства до індустрії 4.0 [2], Жовнірчик Я. Ф. аналізував питання етики у антикорупційному процесі [3], Сокурєнко В. В. визнавав нормативно-правове регулювання процесів протидії корупції [4] та інші автори.

Метою статті є аналіз сучасних стратегій боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в публічному управлінні та розробка рекомендацій для практичного впровадження ефективних заходів у цій сфері.

У дослідженні було виконано наступні завдання:

- проаналізовано сучасні підходи до визначення та розуміння етичних норм у публічному управлінні та їх роль у забезпеченні ефективності управління;
- вивчено типи корупції в публічному управлінні та їх вплив на суспільство та економіку;
- представлено аналіз сучасних стратегій та інструментів боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в управлінні державними ресурсами;
- розроблено рекомендації для практичного впровадження результатів дослідження в сфері публічного управління з метою зменшення корупції та підвищення рівня прозорості.

Виклад основного матеріалу. Результати аналізу сучасних підходів до визначення та розуміння етичних норм у публічному управлінні та їх роль у забезпеченні ефективності управління можуть бути представлені акумулюванням наступних гіпотез.

У результаті аналізу сучасних наукових публікацій та дискусій виявлено, що існує велика різноманітність підходів до визначення етичних норм у публічному управлінні. Вони можуть базуватися на філософських, етичних, культурних та інших аспектах. Зважаючи на цю різноманітність, важливо розробити узгоджену і загальноприйнятну дефініцію етичних стандартів в контексті публічного управління [1].

Визначено, що етика відіграє ключову роль у публічному управлінні. Етичні норми допомагають забезпечити справедливість, відповідальність та довіру в системі управління. Їх виконання сприяє підвищенню ефективності управлінських рішень та публічних послуг, а також сприяє підтримці легітимності органів публічного управління [2].

Дослідження виявило, що сучасні виклики, такі як цифрова трансформація та глобалізація, ставлять під сумнів традиційні етичні рамки. Прийняття етичних рішень у цих умовах стає більш складним завданням, і необхідно адаптувати етичні норми до нових реалій [3].

Результати показують, що існує потреба в розробці єдиного та загальноприйнятого етичного стандарту для публічного управління. Цей стандарт повинен враховувати різноманітність культурних, історичних та соціальних контекстів, але при цьому забезпечувати базові принципи справедливості, відповідальності та прозорості [4].

Загалом, аналіз сучасних підходів до етики в публічному управлінні вказує на необхідність постійного дослідження та удосконалення етичних стандартів з метою підвищення ефективності управління та забезпечення відповідності цільовим цінностям суспільства.

Для подальшого аналізу визначимо типи корупції та проведемо їх характеристики (рис. 1).

Рис. 1. Типи корупції

Джерело: розроблено авторами за результатами аналізу [5-6]

Корупція є однією з найбільших загроз для сталого розвитку держав та суспільства в цілому. Якщо не забезпечити прозоре та відповідальне управління державними ресурсами, це може призвести до втрати довіри громадян до влади, зниження інвестицій та сприяти невідповідальному витрачання грошей. Розглянемо більш детально сучасні стратегії та інструменти боротьби з корупцією (табл. 1).

Таблиця 1

Сучасні стратегії та інструменти боротьби з корупцією

Інструменти	Характеристика	Особливості впровадження	Переваги та можливості
Законодавча база	Вдосконалення антикорупційного законодавства та його активне застосування.	Вимагає узгодженого зусилля парламенту та влади.	Створює правову основу для припинення корупції та покарання винних.
Електронні системи та відкриті дані	Використання сучасних технологій для підвищення прозорості та доступності інформації.	Вимагає інвестицій у розвиток інформаційних систем та кіберзахист.	Забезпечує реальний час моніторингу витрат та операцій з державними ресурсами.
Залучення громадян	Активна роль громадян у виявленні та документуванні випадків корупції.	Вимагає створення платформ для звернень та захисту осіб, які розкривають корупційні практики.	Підвищує відповідальність влади, знижує толерантність до корупції та сприяє виявленню порушень.
Освіта та підвищення обізнаності	Антикорупційна освіта та інформаційні кампанії для громадян.	Вимагає розробки освітніх програм та співпраці зі ЗМІ та громадськими організаціями.	Формує середовище свідомих громадян, які розуміють наслідки корупції та активно борються з нею.
Міжнародне співробітництво	Спільні зусилля країн для боротьби з міжнародною корупцією.	Вимагає участі у міжнародних конвенціях та обміну інформацією.	Забезпечує обмін досвідом та сприяє екстрадиції осіб, звинувачених у корупції.

Джерело: розроблено авторами на основі акумулювання джерел [7-9]

Розглядаючи аналіз сучасних стратегій та інструментів боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в управлінні державними ресурсами,

важливо визначити, які підходи та інструменти найбільш ефективні у цій сфері. Наше дослідження зосереджується на таких ключових аспектах:

1. антикорупційні законодавчі рамки. Один із важливих інструментів боротьби з корупцією - це прийняття та виконання суворих антикорупційних законів;

2. фінансовий моніторинг. Для забезпечення прозорості та виявлення корупційних схем використовуються інструменти фінансового моніторингу. Науковцями досліджуються сучасні підходи до аналізу фінансових операцій та руху грошей, спрямованих на боротьбу з корупцією;

3. електронне урядування (e-Government). В сучасному світі, розвиток інформаційних технологій відкриває нові можливості для забезпечення прозорості та запобігання корупції через електронні системи управління та звітності;

4. громадянське суспільство та ЗМІ. Участь громадянського суспільства та робота ЗМІ є важливими інструментами в боротьбі з корупцією;

5. міжнародний досвід. У контексті глобальної природи корупції, міжнародний обмін досвідом та співпраця є надзвичайно важливими.

Загалом, аналіз сучасних стратегій та інструментів в боротьбі з корупцією та забезпеченні прозорості в управлінні державними ресурсами дає можливість зрозуміти, як краще впроваджувати ефективні заходи для запобігання корупції та забезпечення відкритого та ефективного управління.

Отже, один з ключових інструментів боротьби з корупцією - це вдосконалення законодавства та його активна реалізація. Деякі країни удосконалюють антикорупційні закони, роблять їх більш жорсткими та об'єктивними. Додатково, створюються незалежні антикорупційні органи для відстеження порушень та покарання винних. Використання сучасних технологій, таких як електронні системи управління фінансами та відкриті дані, може значно підвищити рівень прозорості. Важливо залучити громадян до процесу боротьби з корупцією. Громадянські організації та публічні ініціативи можуть грати активну роль у виявленні та документуванні випадків корупції, а також в тиску на владу для прийняття антикорупційних заходів. Запровадження навчальних програм та кампаній з антикорупційної освіти може допомогти сформувати свідомих та відповідальних громадян, які розуміють наслідки корупції та активно борються з нею. Корупція часто перетинає межі держав, і тому міжнародне співробітництво є необхідним. Країни спільно можуть впроваджувати антикорупційні стандарти, обмінюватися інформацією та сприяти екстрадиції осіб, звинувачених у корупції.

У результаті проведеного дослідження надано декілька рекомендацій для практичного впровадження з метою зменшення корупції та підвищення рівня прозорості в сфері публічного управління, отже доцільно:

1. Антикорупційна політика та стратегія:

- розробити чітку та системну антикорупційну політику та стратегію, яка включає в себе конкретні цілі та завдання для управлінських органів;
- забезпечити регулярне оновлення антикорупційної стратегії, враховуючи нові виклики та зміни в суспільстві.

2. Законодавча реформа:

- вдосконалити антикорупційне законодавство з урахуванням результатів дослідження та міжнародних стандартів;
- забезпечити ефективну роботу правоохоронних органів у розслідуванні та покаранні корупційних правопорушень.

3. Прозорість та доступ до інформації:

- впровадити системи відкритих даних, щоб забезпечити доступ громадян до інформації про діяльність уряду та витрати бюджетних коштів;
- забезпечити публічний доступ до результатів аудиту та обговорення бюджетів.

4. Незалежність антикорупційних органів:

- забезпечити незалежність та надати антикорупційним органам достатні ресурси для їх функціонування;
- забезпечити захист співробітників антикорупційних органів від політичного тиску та впливу.

5. Освіта та підвищення обізнаності:

- проводити навчання та освітні кампанії для громадян та чиновників щодо корупції, її наслідків та способів запобігання;
- підтримувати дослідження та освітні ініціативи в галузі антикорупційної діяльності.

6. Залучення громадян:

- створити механізми для активної участі громадян у виявленні та документуванні випадків корупції;
- забезпечити захист осіб, які розкривають корупційні практики, від переслідування.

7. Міжнародне співробітництво:

- співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями у сфері обміну інформацією та навчання методам боротьби з міжнародною корупцією;
- долучитися до міжнародних антикорупційних конвенцій та дотримуватися їх зобов'язань.

Розроблені рекомендації можуть служити основою для розробки конкретного плану дій для боротьби з корупцією та підвищення прозорості в сфері публічного управління. Важливо, щоб такий план був комплексним і враховував специфіку ситуації в конкретній країні або регіоні.

Висновки. Отже, сучасні стратегії та інструменти боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в управлінні державними ресурсами відіграють важливу роль у сучасному світі, де чесність та відкритість стали основними цінностями. Прозорість, участь громадян, використання сучасних технологій та міжнародне співробітництво визначають новий контекст антикорупційної діяльності та забезпечення етичного управління. На підставі наших досліджень і аналізу можна сформулювати кілька ключових напрямків та загальних рекомендацій щодо боротьби з корупцією та забезпечення прозорості в публічному управлінні.

Для забезпечення боротьби з корупцією важливо посилити антикорупційне законодавство та забезпечити його повне та суворе виконання. При цьому необхідно забезпечити незалежність судової системи та органів правопорядку.

Створення відкритих систем управління та забезпечення доступу до публічної інформації є критичним для запобігання корупції, що означає активне використання електронного урядування та впровадження механізмів для звітності перед громадськістю.

Залучення громадян до процесів прийняття рішень та контролю за діяльністю владних органів сприяє більшій відкритості та відповідальності управління державними ресурсами. Механізми громадської участі повинні бути активно підтримані та розвиватися.

Сучасні технології, зокрема блокчейн та штучний інтелект, можуть допомагати у виявленні та запобіганні корупції. Їх впровадження потребує уваги та інвестицій в державному секторі.

Корупція є глобальною проблемою, і співпраця між країнами, міжнародними організаціями та цивільним суспільством є важливим чинником в боротьбі з нею. Потрібно зміцнювати співпрацю та обмін досвідом для ефективної антикорупційної діяльності.

Боротьба з корупцією та забезпечення прозорості в управлінні державними ресурсами вимагає впровадження комплексних заходів та постійної уваги до цих питань. Це важливий крок у створенні більш чесної та справедливої суспільної системи, яка сприятиме антикорупційному розвитку систем публічного управління.

Література:

1. Мошинін А. Корупція у сучасній Україні: стан та напрями протидії // Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління, №2(62) 2022, с.106-110. URL: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-16](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-16)
2. Шпак Ю. В., Драган І. О. Корупція в публічному управлінні як перепона переходу суспільства до індустрії 4.0 // Публічне управління та регіональний розвиток: наук. журн. №16 2022, с. 610–625 URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/748>

3. Жовнірчик Я. Ф., Тимофєєв С. П. Корупція як одна з перешкод у формуванні професійної культури публічних службовців // Публічне управління та регіональний розвиток: наук. журн. №16 2022, с. 466–496 URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/741>

4. Сокурєнко В.В. Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 28 жовт. 2022р.). Харків: ХНУВС, 2022. с. 17-20 URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/63ee2fbc-b514-43aa-ad4b-b2a7aa9c19ec>

5. Martinez-Vazquez J., Boex J. and Arze del Granado J. «Fighting Corruption in the Public Sector» // Contributions to Economic Analysis, Vol.284 2007, pp. 1-10 [https://doi.org/10.1108/S0573-8555\(2007\)0000284006](https://doi.org/10.1108/S0573-8555(2007)0000284006)

6. Nguyen G.N.T. and Liu X. «The interrelationship between corruption and the shadow economy: a perspective on FDI and institutional quality» // Journal of Economics and Development, 2023 <https://doi.org/10.1108/JED-03-2023-0044>

7. Monteverde V.H. «Microeconomics of corruption based on behavioural economics» // Journal of Financial Crime, Vol. 30 No. 3 2023, pp. 716-727 <https://doi.org/10.1108/JFC-03-2020-004>

8. Monteduro F., D'Onza G. and Mussari R. «Corruption spreads: understanding interorganizational corruption contagion in municipal governments» // International Journal of Public Sector Management, 2023, <https://doi.org/10.1108/IJPSM-02-2023-0055>

9. Василевська Т. Е., Саламатов В. О., Марушевський Г. Б. Етика державного управління: підручник; за заг. ред. Т. Е. Василевської. К.: НАДУ, 2015, 204 с. URL <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/Etika-derzhavnogo-sluzhbovtsya.pdf>

References:

1. Moshynin, A. (2022). Koruptsiia u suchasni Ukraini: stan ta napriamy protydyi [Corruption in modern Ukraine: state and countermeasures.]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia - Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Political Science and Public Administration*, 2(62), 106-110 URL: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-16](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-16) [in Ukrainian]

2. Shpak, Yu. V., Drahan, I. O. (2022). Koruptsiia v publichnomu upravlinni yak perepona perekhodu suspilstva do industrii 4.0 [Corruption in public administration as an obstacle to the transition of society to industry 4.0]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok - Public Administration and Regional Development: nauk. zhurn.* 16, 610–625 URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/748> [in Ukrainian]

3. Zhovnirchik, Ya. F., Tymofieiev, S. P. (2022). Koruptsiia yak odna z pereshkod u formuvanni profesiinoi kultury publichnykh sluzhbovtsiv [Corruption as one of the obstacles in the formation of the professional culture of public servants] // *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok - Public Administration and Regional Development: nauk. zhurn.* 16, 466–496 URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/741> [in Ukrainian]

4. Cokurenko, V.V. (2022). Protidyia koruptsii: pravove rehuliuвання i praktychnyi dosvid [Anti-corruption: legal regulation and practical experience]: tezy dop. *Mizhnar. nauk.-prakt. konf. - theses add. International science and practice conf* (m. Vinnytsia, 28 zhovt. 2022 r.). Kharkiv: KhNUVS, 17-20 URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/63ee2fbc-b514-43aa-ad4b-b2a7aa9c19ec> [in Ukrainian]

5. Martinez-Vazquez, J., Boex, J. and Arze del Granado, J. (2007). «Fighting Corruption in the Public Sector» // Contributions to Economic Analysis, 284, 1-10 [https://doi.org/10.1108/S0573-8555\(2007\)0000284006](https://doi.org/10.1108/S0573-8555(2007)0000284006) [in English]

6. Nguyen, G.N.T. and Liu, X. (2023). «The interrelationship between corruption and the shadow economy: a perspective on FDI and institutional quality» // Journal of Economics and Development, <https://doi.org/10.1108/JED-03-2023-0044> [in English]

7. Monteverde, V.H. (2023). «Microeconomics of corruption based on behavioural economics» // Journal of Financial Crime, 30(3), 716-727 <https://doi.org/10.1108/JFC-03-2020-004> [in English]
8. Monteduro, F., D'Onza, G. and Mussari, R. (2023). «Corruption spreads: understanding interorganizational corruption contagion in municipal governments» // International Journal of Public Sector Management, <https://doi.org/10.1108/IJPSM-02-2023-0055> [in English]
9. Vasylevska, T. E. Salamatov, V. O., Marushevskyi, H. B. (2015). Etyka derzhavnoho upravlinnia: pidruchnyk [Ethics of public administration], za zah. red. T. E. Vasylevskoi. K.: NADU, 204 URL <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/Etika-derzhavnogo-sluzhbovtsya.pdf> [in Ukrainian]

